

УТВЪРЖДАВАМ:

Цветанка Крекманска

Директор на ОУ „Димчо Дебелянов”

***ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО
НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ***

Учебна 2025/2026 година

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ГР. ПЛОВДИВ

Пловдив 4006, ул. „Ландос” № 34, тел.:032/ 682-335 mail:info-1690245@edu.mon.bg

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Образованието заема централно място в ценностната система на съвременното българско общество. Процесите на модернизация и глобализация в него водят до повишаване на значимостта и необходимостта от образование и квалификация. В същото време проучванията показват, че голям брой деца рано напускат училище. Това превръща напускането на образователната система в значим социален проблем и налага изготвянето на Стратегии и Програми за превенция и реинтегриране на ранно напусналите училище.

ОУ „Димчо Дебелянов“ – гр. Пловдив се намира в квартал Столипиново. В училището се обучават деца и ученици, за които българският език не е майчин, а образованието не е осъзната необходимост, което е потенциален риск за ранно напускане на училище.

Програмата за превенция на ранното напускане на образователната система на ОУ "Димчо Дебелянов"- гр. Пловдив е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на средното образование. Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на ранното напускане на училище.

II. АКЦЕНТИ

1. Преимуществено разработване на мерки, свързани с превенцията, като най-работещи по отношение справянето с риска от ранно напускане на училище.

2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни и засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.

3. Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Програмата се основава на определените в Стратегията принципи.

1. **Законосъобразност** – съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и нормативните актове.
2. **Кохерентност** – осигуряване на координираност и взаимна обвързаност на предлаганите мерки при сътрудничество на всички заинтересовани страни.
3. **Партньорство** – активно и координирано участие на институциите.
4. **Прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите** – значимостта на проблема предполага висока степен на информираност.
5. **Приемстване** – осигуряване на непрекъснато действие на програмата.
6. **Устойчивост на резултатите.**

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ГР. ПЛОВДИВ

Пловдив 4006, ул. „Ландос” № 34, тел.:032/ 682-335 mail:info-1690245@edu.mon.bg

7. **Своевременност** – осигуряване навременни адекватни мерки за неутрализиране на рисковете от ранно напускане на училище.
8. **Отчетност, мониторинг и контрол** – постигане на по-висока степен на ефективност.

III. ЦЕЛИ

1. Усъвършенстване работата на педагогическият екип по разработване и изпълнение на свои програми, в резултат на което да намалее броят на децата и учениците в риск от ранно напускане на образователната система.
2. Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от училище и детската градина мерки и дейности за превенция намаляване на риска от ранно напускане на образователната система.

Постигането на целите се осъществява чрез:

- **Превенция** – предотвратяване на възникването на предпоставки за ранно напускане на училище.
- **Интервенция** – създаване на условия за ограничаване на ранното напускане на училище при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблема на най-ниско равнище.
- **Компенсиране** – има за цел да подпомогне ранно напусналите училище отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование.

IV. ПРИЧИНИ ЗА РАННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. **Икономически** – безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в затруднени условия, водещи до повишен риск от ранно напускане на училище. В резултата на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до прекъсване на присъствието им в училище.
2. **Социални** – свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ГР. ПЛОВДИВ

Пловдив 4006, ул. „Ландос” № 34, тел.:032/ 682-335 mail:info-1690245@edu.mon.bg

конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагане на строги наказания.

3. **Образователни** – трудности в усвояване на учебното съдържание. Слабости в методиката на преподаване и в организацията на обучение. Начина на оценяване, квалификацията на учителите, навиците на учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация. Големият брой отсъствия. Влошена дисциплина. Насилие и агресия в училище. Неподходящ избор на училище.
4. **Етнокултурни** – изразяват се в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения.
5. **Институционални** – като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с ранното напускане на училище. Недостатъчно ефективен контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците предимно от уязвими етнически общности.
6. **Причини свързани със здравния статус.**

V. МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

1. Извънкласни дейности.
2. Занимания в СИП.
3. Обучение в ПИГ.
4. Провеждане на консултации от учителите по учебни предмети.
5. Допълнителна работа по време на ваканциите.
6. Посещения в домовете на учениците от класния ръководител.
7. Разговори с родителите и учениците.
8. Консултации с психолог и педагогически съветник..
9. Информирание на Дирекция „Социално подпомагане“.

VI. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ

№	Дейност	Срок	Отговорник	Необходими ресурси	Очаквани резултати
1	Усъвършенстване на организацията на подготовка в задължителните подготвителни групи.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник-Директор	Средства от бюджета на	Обучение отговарящо на развитието на детето и съобразено с неговите специфични нужди.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ГР. ПЛОВДИВ

Пловдив 4006, ул. „Ландос” № 34, тел.:032/ 682-335 mail:info-1690245@edu.mon.bg

				училището	
2	Засилване мерките на контрол и наблюдение на отсъствията и успеха на учениците.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС,Класни		Намаляване броя на безпричинните отсъствия
3	Атрактивни методи за стимулиране на четенето и овладяването на българския език	15.09.2025 30.06.2026	Начални учители и учители по БЕЛ.	Средства от бюджета на училището	
4	Разнообразяване на формите за консултиране и подпомагане на деца и ученици с образователни затруднения.	15.09.2025 30.06.2026	Детски, начални и прогимназиални учители	Средства от бюджета на училището	Преодоляване на образователните затруднения.
5	Изграждане на система за стимулиране на добрите резултати и практики за пълно обхващане и намаляване на ранното напускане на училище.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС, Психолог	Средства от бюджета на училището	Намаляване броя на напуснали училище.
6	Поощряване на добри практики на учителите за социализация на деца и ученици от уязвими групи.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПС, Психолог	Средства от бюджета на училището	Намаляване броя на напуснали училище.
7	Работа с родителите на деца и ученици напуснали образователната система.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС, Психолог		Реинтегриране на учениците в училище.
8	Изработване и актуализиране на регистър на застрашените от ранно напускане на училище.	15.09.2025 30.06.2026	ПдС, Психолог		Намаляване броя на ранно напусналите училище ученици.
9	Включване в плана на училището на дейности за създаване на подкрепяща среда	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС, Психолог		Оптимизация на работата с деца и ученици със СОП. Сnižаване риска на от ранно напускане на децата и учениците на училище.

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ГР. ПЛОВДИВ

Пловдив 4006, ул. „Ландос” № 34, тел.:032/ 682-335 mail:info-1690245@edu.mon.bg

10	Включване в плана на педагогическия съветник на дейности за превенция на деца в риск.	15.09.2025 30.06.2026	ПдС		Оптимизация на работата с деца и ученици от ранно напускане на училище.
11	Проучвания чрез анкети и др. методи на желанията за участие на учениците в извънкласни дейности.	15.09.2025 30.06.2026	учители, класни ръководители	Средства от бюджета на училището	Сформиране на групи по извънкласни дейности в зависимост от желанията на учениците.
12	Сформиране на групи по извънкласни дейности в зависимост от желанията на учениците.	15.09.2025 30.06.2026	Ръководители на групи	Средства от бюджета на училището	Да се осмисли и запълни свободното време на учениците с ползотворни дейности.
13	Прилагане на нови подходи в работата с родителите-алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите – партньори на училището.	15.09.2025 30.06.2026	ПдС, Психолог учители, класни ръководители.	Средства от бюджета на училището	Разширяване и обогатяване на знанията на родителите за възпитание на децата.
14	Установяване на ефективен диалог училище- институции, имащи отношение към проблема.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС		Промяна на обществените нагласи. Повишено межкултурно сътрудничество в училището и обществото.
15	Мотивиране на педагогическия персонал за допълнителна работа по превенция на ранното напускане на училище.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС, Психолог	Средства от бюджета на училището	Оптимизация на работата с деца и ученици в риск от ранно напускане на училище.
16	Кандидатстване по различни проектни предложения, насочени към финансиране на превантивни по отношение на ранното напускане училище дейности.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор		Оптимизация на работата с деца и ученици в риск от ранно напускане на училище.
17	Ефективно включване на училищните и местни ресурси при реализиране на дейностите за превенция на ранното напускане на училище.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС, Психолог	Средства от бюджета на училището	Промяна на обществените нагласи. Повишено межкултурно сътрудничество в училището и

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ ДИМЧО ДЕБЕЛЯНОВ” – ГР. ПЛОВДИВПловдив 4006, ул. „Ландос” № 34, тел.:032/ 682-335 mail:info-1690245@edu.mon.bg

					обществото. Приобщаване на родителската общност.
18	Обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава проблемите, които поставят децата в риск от ранно напускане на училище.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС, Психолог	Средства от бюджета на училището	Повишаване на компетентността и квалификацията на педагогическия персонал.
19	Разработване и прилагане на индивидуални програми за мотивиране и задържане на децата и учениците.	15.09.2025 30.06.2026	ПдС, Психолог учители	Средства от бюджета на училището	Оптимизация на работата с деца и ученици в риск от ранно напускане на училище.
20	Консултиране и професионално ориентиране чрез активна работа със семейството.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор, ПдС, класни ръководители, Психолог		Придобиване на знания и умения за добро развитие и реализация.
21	Периодична оценка и актуализиране на мерките.	15.09.2025 30.06.2026	Заместник Директор Класни ръководители		Анализ на постигнатите резултати, корекция и актуализиране на мерките.